

ความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1

Happiness of Non-Commissioned Police Officers in Provincial Police Region 1

บุญทัน พันธุ์จันทร์¹

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน 2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน และ 3) ปัจจัยใดหรือตัวแปรใดที่มีความสัมพันธ์หรือมีผลต่อความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนมากที่สุดและรองลงมา โดยได้สุ่มตัวอย่างตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1 จำนวน 400 นาย เก็บข้อมูลด้วยการแจกแบบสอบถามระหว่างเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม 2554 และวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) การทดสอบค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม (χ^2 -test) ค่าสัมประสิทธิ์แกมมา (Gamma Correlation) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในตำรวจภูธรภาค 1 มีระดับความสุขอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร้อยละ 63.0 และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนนั้นพบว่าในบรรดาปัจจัยทั้ง 6 ด้านนั้น มีปัจจัย 5 ด้าน คือ ด้านครอบครัว ด้านการงาน ด้านสุขภาพ ด้านการเห็นคุณค่าในตัวเอง และด้านศาสนา ที่มีความสัมพันธ์ต่อความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนปัจจัยด้านเศรษฐกิจไม่มีความสัมพันธ์ต่อความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนอย่างมีนัยสำคัญแต่อย่างใด นอกจากนี้ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนมากที่สุดก็คือ ปัจจัยด้านศาสนา (.152) รองลงมาได้แก่ ปัจจัยด้านสุขภาพ (.134) ปัจจัยด้านครอบครัว (.120) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (.118) ปัจจัยด้านการงาน (.097) และปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง (.068) ตามลำดับ ซึ่งปัจจัยหรือตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวสามารถอธิบายความแตกต่างในตัวแปรตามได้ถึงร้อยละ 35.0 ($r^2 = .346$)

ข้อเสนอแนะของการวิจัยในครั้งนี้คือ หน่วยงานตำรวจภูธรภาคควรจัดให้มีการอบรมด้านคุณธรรมศีลธรรมเพิ่มเติม เพราะอาชีพตำรวจคลุกคลีอยู่ระหว่างคนดีกับคนไม่ดี เพื่อเป็นการนำหลักธรรมทางศาสนา มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป

¹นักศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

Abstract

This research objectives were to study 1) The happiness level of non-commissioned police officers, 2) The factors related to the happiness of non-commissioned police officers, and 3) The mostly effecting factors to the happiness of non-commissioned police officers in descending categorization. The sample group was randomly sampled from 400 non-commissioned police officers of Provincial Police Region 1. The data were collected by distribution of questionnaires during March-May, 2011 and they were analyzed by descriptive statistics, the correlation between the independent variables and dependent variables (χ^2 -test), Gamma Correlation, and Multiple Regression.

The research results came out that, the happiness of non-commissioned police officers of Provincial Police Region 1 is at the moderate level i.e. 63% and among 6 factors relating to the happiness of non-commissioned police officers, it was found that five of them, namely, the family factor, work factor, health factor, self-appreciation or self esteem factor and religious factor were correlated with happiness with statistical significance but the economic factor was one factor which was not correlated with happiness with statistical significance. Besides, the series of factors mostly related to the officers' happiness were religious factor (.152), followed by health factor (.134), family factor (.120), economic factor (.118), work factor (.097), and self-appreciation factor (.068) respectively. In addition, all 6 factors or independent variables could explain the difference in the dependent variables to 35.0% ($r^2 = .346$).

The recommendation ignited from this research was that the hierarchical units of the Provincial Police Region should organize additional training courses on virtue and moral because policemen' career always mingles with general people including good or bad ones, in order to encourage the policemen to apply the religious principles in their duties performance to be more perfection.

คำสำคัญ: ความสุข, ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน

Keywords: Happiness, Non-Commissioned Police

บทนำ

โดยธรรมชาติของมนุษย์แล้ว ย่อมปรารถนาที่จะดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขกันทุกคน ด้วยเหตุนี้ความสุขจึงถือเป็นเป้าหมายที่แท้จริงของมนุษย์ทุกคนผู้ยังมีชีวิตอยู่ที่หวังจะได้รับ โดยความสุขที่ได้รับนั้น อาจจะเป็นความสุขที่เจือปนไปด้วยสิ่งของอามิสต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นสิ่งของภายนอก (อามิสสุข) อันสามารถก่อให้เกิดการดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างสุขสบาย ซึ่งจะเรียกกันว่าโลกียสุข หรืออาจจะเป็นความสุขที่ไม่เกี่ยวข้องกับอามิสสิ่งของภายนอกใด ๆ (นิรามิสสุข) อันเป็นความสุขที่เกิดขึ้นภายในจิตใจล้วน ๆ เพราะสามารถ ละ เลิกกิเลสตัณหาต่าง ๆ ได้ ซึ่งจะเรียกกันว่า โลกุตตรสุข ก็ได้ (พระพรหมคุณาภรณ์, 2551: 76)

ดังนั้น จะเห็นว่า ได้มีนักคิดทั้งหลายต่างพากันพยายามแสวงหาหรืออธิบายความสุขตามความเข้าใจของตนเองอย่างมากมาย โดยเริ่มแรกจะพากันมองปัญหาเกี่ยวกับความสุขด้วยคำถามที่ว่า จะมีชีวิตอยู่อย่างมีความสุขได้อย่างไร? (How to live a good life) โดยคำตอบที่ได้รับก็คือ บุคคลไม่สามารถจะอยู่อย่างมีความสุขได้ ถ้าไม่เข้าใจโลกที่เขาใช้ชีวิตอยู่ เมื่อเป็นเช่นนี้ มนุษย์ทั้งหลายจึงได้พากันต่อสู้กับปัญหาต่าง ๆ ด้วยความคิดว่าเมื่อเราสามารถเข้าใจธรรมชาติของโลกจักรวาลแล้ว ก็จะสามารถเข้าใจถึงวิธีการที่จะให้เรามีชีวิตอย่างมีความสุขได้ (บุญทัน ดอกไธสง, 2523: 12) และต่อมาก็ได้มีนักวิชาการทั้งหลายพากันศึกษาถึงประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสุข โดยเริ่มจากนักจิตวิทยาและแพทย์ในสาขาจิตเวชมาก่อน แล้วจึงขยายไปสู่สาขาอื่น ๆ อย่างแพร่หลาย

จากการศึกษาประเด็นเกี่ยวกับความสุขในโลกตะวันตกนั้นพบว่า เงินสามารถซื้อความสุขได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น และการสร้างความสุขดังกล่าวก็เป็นไปในลักษณะถดถอย กล่าวคือ จะต้องใช้เงินในจำนวนที่มากขึ้นในการเพิ่มความสุขในอัตราเท่าเดิม และที่น่าสนใจก็คือว่า กลุ่มคนที่มีรายได้น้อยที่สุดกลับมีความสุขพึงพอใจในชีวิตน้อยกว่ากลุ่มคนที่ร่ำรวยที่สุดเพียงเล็กน้อยเท่านั้น (ลูวิทย์ เมชินทรีย์, 2550: 37-38) ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ทรัพย์สิน วัตถุสิ่งของหรือเครื่องมือทางเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่าง ๆ มากมายนั้น ก็ไม่สามารถช่วยยืนยันได้ว่าจะสามารถทำให้มนุษย์ได้รับความสุขกันทุกคนเสมอไป

สำหรับประเทศไทยนั้นก็ไม่ได้เคยดำเนินแผนพัฒนาประเทศอย่างผิดพลาด โดยมุ่งหวังจะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้านทัดเทียมกับประเทศอื่น แต่ขณะเดียวกันกลับไม่ได้พัฒนาประชากรให้มีประสิทธิภาพไปด้วย ถึงขนาดมีการส่งสาส์นถึงประชุมสงฆ์แห่งการรณรงค์เรื่องสันโดษ เพราะจะเป็นการขัดขวางต่อนโยบายการพัฒนาประเทศของทางภาครัฐ (พระธรรมปิฎก, 2543: 24-25) เมื่อเป็นเช่นนี้ สังคมไทยจึงเกิดมีปัญหามากมาย โดยเฉพาะคนไทยที่กลับมีจิตใจที่อ่อนแอ ไม่มั่นคง ไร้พลังและเต็มไปด้วยกิเลสตัณหามากมายถึงแม้ว่าประเทศจะพัฒนาได้ตามแผนก็ตาม สมดังที่นักปรัชญาสังคมอย่างคาร์ล มาร์กซ ได้เคยกล่าวไว้อย่างน่าฟังว่า “เมื่อค่าของความเป็นมนุษย์สูญหายไป ชีวิตก็ยอมไร้ค่าไปด้วย ยิ่งมีวัตถุมาก ชีวิตก็ยอมแปลกแยกมากขึ้น นักเศรษฐศาสตร์ทุนนิยมได้นำเอาทรัพย์สินสมบัติและความมั่งคั่งมาให้เรา แต่ขณะเดียวกัน ก็เอาชีวิตและมนุษยธรรมไปจากเราด้วย” (ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์, 2541: 4) อย่างไรก็ตาม ต่อมาทางภาครัฐก็ได้หันกลับมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพประชากรไปพร้อมกับการพัฒนาประเทศในด้านอื่น ๆ ด้วย โดยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ได้หันมาเน้นให้มนุษย์เป็นศูนย์กลางเพื่อความสุขที่ยั่งยืนของประชาชนต่อไป นอกจากนี้ ก็ยังได้ร่วมกันรณรงค์แนวคิดเรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่มุ่งเน้นให้ประชาชนได้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีพออยู่พอกิน พอเพียงและพอดี มีชีวิตจิตใจที่เป็นอิสระ ไม่ถูกครอบงำด้วยอบายมุข มีชีวิตที่สว่าง สงบ สมถะตามอัตภาพ เน้นเรื่องจิตวิญญาณมากกว่าวัตถุ (มบุญ มุกข์ประดิษฐ์, 2545: 88) และผลจากการดำเนินตามแผนพัฒนาฯ นี้ ก็ได้ทำให้เศรษฐกิจของประเทศขยายตัวสูงขึ้น อันเป็นผลมาจากการที่รัฐบาลได้สร้างโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้นก่อให้เกิดการกระจายเม็ดเงินลงทุน ตลอดจนการสร้างงานและรายได้ในระดับรากหญ้า

แต่อย่างไรก็ตาม ช่วงระหว่างเดือนมีนาคมถึงพฤษภาคมในปี 2553 ประเทศไทยได้กลับเข้าสู่วิกฤติอีกครั้ง โดยได้ประสบกับปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง เกิดการจลาจลขึ้นภายในเมืองหลวง ทำให้ความมั่นคง ความสุขและความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินของประชาชนมีน้อยลง และจากการสำรวจของสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพของโลก ประจำปี 2555 ซึ่งได้จัดทำดัชนีความสงบสุขโลก หรือ Global Peace Index (GPI) โดยสำรวจจาก 158 ประเทศ พบว่า ประเทศที่มีความสุขที่สุด ได้แก่ ไอซ์แลนด์ อันดับ 2 ร่วม ได้แก่ เดนมาร์กและนิวซีแลนด์ อันดับ 4 แคนาดา และอันดับ 5 ญี่ปุ่น สำหรับประเทศไทยนั้นอยู่อันดับที่ 126 ต่ำกว่าประเทศกลุ่มอาเซียนด้วยกันคือ มาเลเซีย (20) สิงคโปร์ (23) เวียดนาม (34) ลาว (37) อินโดนีเซีย (63) และกัมพูชา (108) ซึ่งดีกว่าฟิลิปปินส์ (133) และพม่า (139) เท่านั้น (Vision of Humanity, 2012) จากการสำรวจนี้สามารถชี้ให้เห็นได้ว่า ชาวไทยซึ่งก็รวมถึงเจ้าหน้าที่ตำรวจในประเทศไทยด้วยยังมีความสุขที่ต่ำกว่าประเทศอื่น ๆ อยู่ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องความสุขของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้ซึ่งได้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับปัญหาสังคมต่าง ๆ มากมาย เช่น ปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง ปัญหาความรุนแรง และปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม และจากเสียงสะท้อนของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีทั้งแง่บวกและแง่ลบ เมื่อเป็นเช่นนี้ เรื่องเกี่ยวกับความสุขของเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงถือเป็นสิ่งที่สำคัญและก็น่าศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1” โดยสาเหตุที่เลือกศึกษาวิจัยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนนั้น ก็เพราะว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนจะปฏิบัติหน้าที่ทุกอย่างตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาและเข้าถึงใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ซึ่งความสุขที่ศึกษานั้นจะเกี่ยวข้องใน 6 ด้าน คือ ครอบครัว งาน เศรษฐกิจ สุขภาพ การเห็นคุณค่าในตัวเอง และศาสนา ซึ่งทั้ง 6 ด้านนี้ถือว่าครอบคลุมความสุขที่จะพึงมีในการใช้ชีวิตประจำวัน โดยภาพรวมได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะทราบว่า ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนมีความสุขมากน้อยเพียงไร พร้อมกันนี้ความสุขแต่ละข้อมีความสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงระบบหรือระเบียบต่าง ๆ เพื่อเอื้ออำนวยต่อข้าราชการตำรวจชั้นประทวนให้มีความสุขมากขึ้นอันจะเป็นผลดีต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง ความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1 นี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1

3. เพื่อศึกษาว่าปัจจัยใดหรือตัวแปรใดที่มีความสัมพันธ์หรือมีผลต่อความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1 มากที่สุด และรองลงมา

สมมติฐานของการวิจัย

การศึกษานี้มีสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1 น่าจะมีความสุขในระดับปานกลางถึงน้อย
2. ปัจจัยทั้ง 6 ด้าน คือ ครอบครัว งาน เศรษฐกิจ สุขภาพ การเห็นคุณค่าในตัวเอง และศาสนา น่าจะมีความสัมพันธ์กับความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1 อย่างมีนัยสำคัญ
3. ปัจจัยด้านศาสนาและด้านครอบครัวน่าจะมีสัมพันธ์กับความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1 มากที่สุด
4. ปัจจัยด้านสุขภาพ ด้านการเห็นคุณค่าในตัวเอง ด้านเศรษฐกิจ และด้านงาน น่าจะมีความสัมพันธ์กับความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1 รองลงมาตามลำดับ

ตัวแปรในการวิจัยและนิยามปฏิบัติ

ตัวแปรตาม

คือ ความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน

ความสุข หมายถึง ชีวิตที่ถึงระดับที่ต้องการ สภาพที่เรียกว่าอดเยี่ยม ความพอใจในชีวิต โดยได้รับสิ่งสำคัญ ๆ ตามที่ต้องการ โดยแทบที่จะไม่ยอมเปลี่ยนแปลงอะไรเลย ตั้งอยู่ด้วยความร่าเริง มีชีวิตชีวาและมีพลัง มีความสงบภายในใจและความผาสุก

ตัวแปรอิสระ

ได้แก่ ครอบครัว เศรษฐกิจ งาน สุขภาพ การเห็นคุณค่าในตัวเอง และศาสนา

ครอบครัว หมายถึง การอยู่ร่วมกันของคนที่เป็นญาติกัน ถ้าเป็นครอบครัวใหญ่จะมีปู่ย่าตายาย และหลานอยู่ด้วยหรือมีคนต้องรับผิดชอบดูแล สมาชิกในครอบครัวมีเวลาให้กัน มีญาติพี่น้องไปมาหาสู่กัน มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และมีความรักใคร่ผูกพันให้แก่กันและกัน

เศรษฐกิจ หมายถึง การมีกินมีใช้ การมีรายได้เสริม และการมีเงินออม

งาน หมายถึง หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งในแต่ละส่วน โดยแบ่งตามความสามารถที่ต่างกันไป มีเพื่อนร่วมทำหน้าที่เดียวกัน สามารถปรับตัวเข้ากับหน้าที่อื่นได้ มีความภูมิใจและพอใจในหน้าที่ที่ทำอยู่ และมีสิ่งที่ทำให้เกิดความพอใจที่ได้รับจากหน่วยงาน ได้แก่ เครื่องแบบ ค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียนบุตร การเบิกสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ กองทุน ที่อยู่อาศัย และวันลาต่าง ๆ รวมถึงความพอใจจากการได้รับการดูแลเอาใจใส่จากผู้บังคับบัญชา การเปิดโอกาสให้ได้ทำงานและแก้ปัญหา และการได้รับคำปรึกษาอย่างเป็นธรรมชาติ

สุขภาพ หมายถึง การไม่มีโรคประจำตัวที่ร้ายแรงที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิต การนอนหลับสนิท การไม่หงุดหงิดง่าย ระบบขับถ่ายปกติ ออกกำลังกายสม่ำเสมอ การไม่เหนื่อยง่าย ไม่เวียนศีรษะ มึนงง และการไม่มีความวิตกกังวล

การเห็นคุณค่าของตนเอง หมายถึง การที่บุคคลรอบตัวเชื่อฟังความคิดเห็น การยอมรับผล การกระทำของตนเอง มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตน สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งต่าง ๆ ได้ และการได้เป็นที่ยอมรับชื่นชมจากสังคม

ศาสนา หมายถึง การมีหลักธรรมคำสอนที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ เช่น การสวดมนต์ให้พระเจ้า ไส้บาตร หรือการทำพิธีทางศาสนา ความคิดต่อความเชื่อเพื่อแผ่การบำเพ็ญประโยชน์ และความสนใจในหลักคำสอนธรรมะ

วิธีวิจัย

วิธีวิจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ การสำรวจโดยการสุ่มตัวอย่าง

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเดินทางไปตามสถานที่สำรวจภูมิต่อแต่ละแห่ง แล้วแจกแบบสอบถามให้กับข้าราชการตำรวจชั้นประทวนของแต่ละสถานีกรอกคำตอบด้วยตัวเอง (Self Administered Questionnaire) และได้รับแบบสอบถามคืน

2. การประมวลผล

ผู้วิจัยนำคำตอบที่ได้รับจากแบบสอบถามมาประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์

3. การวิเคราะห์

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ในรูปแบบของตาราง และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

3.1 การพรรณนาลักษณะส่วนบุคคล และคุณสมบัติของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum)

3.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ 2 ตัวแปร ได้แก่ การหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านการทำงาน ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าของตนเอง และปัจจัยด้านศาสนา กับตัวแปรตามคือ ความสุข โดยใช้สถิติความแตกต่างของร้อยละ การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) และค่าสัมประสิทธิ์แกมมา (Gamma G)

3.3 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อวัดขนาดและทิศทางของผลกระทบของตัวแปรอิสระคือ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านการทำงาน ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าของตนเอง และปัจจัยด้านศาสนา ว่าปัจจัยใดมีต่อตัวแปรตาม คือ ความสุข มากที่สุดและรองลงมา

สรุปผลวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1 นี้ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1 และ 3) เพื่อศึกษาว่าปัจจัยใดหรือตัวแปรใดที่มีความสัมพันธ์หรือมีผลต่อความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1 มากที่สุด และรองลงมา

ผลจากการศึกษาในครั้งนี้เปิดเผยว่า

1. ข้อมูลเฉพาะส่วนบุคคลพบว่า ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1 ส่วนใหญ่เป็นชายร้อยละ 82.9 อายุโดยเฉลี่ยเท่ากับ 35.7 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 72.1 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 52.6 มีชั้นยศดาบตำรวจ ร้อยละ 48.6 มีหน้าที่งานป้องกันและปราบปราม ร้อยละ 40.1 มีเงินเดือนระหว่าง 16,001-20,000 บาท ร้อยละ 25.7 มีเงินเดือนประจำตำแหน่ง 3,000 บาท ร้อยละ 98.6 มีระยะเวลารับราชการระหว่าง 10-19 ปี ร้อยละ 38.0 และมีหนี้สินในปัจจุบันร้อยละ 75.0

2. ระดับความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1 พบว่า ตำรวจชั้นประทวนส่วนใหญ่ร้อยละ 63.0 มีความสุขในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 31.7 มีความสุขมาก ร้อยละ 4.8 มีความสุข และร้อยละ 0.5 ไม่มีความสุข ซึ่งถือว่าไม่เป็นไปตามสมมุติฐานในข้อ 1 ที่ว่า ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1 น่าจะมีความสุขในระดับปานกลางถึงน้อย เพราะผลที่ได้ปรากฏว่า ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1 มีความสุขในระดับปานกลางถึงมาก (ดูตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ร้อยละระดับการมีความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน

ระดับการมีความสุข	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี	ไม่แน่ใจ/ไม่ทราบ	รวม
ระดับการมีความสุขโดยสรุป	31.7	63.0	4.8	0.5	0.0	100.0(416)

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1 พบว่า ในบรรดาปัจจัยทั้ง 6 ด้าน มีปัจจัย 5 ด้านเท่านั้น คือ ครอบครัว งาน สุขภาพ การเห็นคุณค่าในตัวเอง และศาสนา ที่มีความสัมพันธ์ต่อความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัด

ตำรวจภูธรภาค 1 อย่างมีนัยสำคัญ ส่วนปัจจัยด้านเศรษฐกิจไม่มีความสัมพันธ์ต่อความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1 อย่างมีนัยสำคัญแต่อย่างใด ดังนั้น จึงถือว่าเป็นไปตามสมมติฐานในข้อ 2 ที่ว่า ปัจจัยทั้ง 6 ด้าน คือ ครอบครัว งาน เศรษฐกิจ สุขภาพ การเห็นคุณค่าในตัวเอง และศาสนา น่าจะมีความสัมพันธ์กับความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1 อย่างมีนัยสำคัญ ดังนี้ (ดูตารางที่ 2, 3, 4, 5, 6, 7)

3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัว (โดยสรุป) กับความสุข พบว่า ตำรวจชั้นประทวนที่มีปัจจัยด้านครอบครัวในระดับมากที่สุดมีความสุขในชีวิตมากร้อยละ 42.1 มากกว่าตำรวจชั้นประทวนที่มีปัจจัยด้านครอบครัว (โดยสรุป) ในระดับปานกลางและระดับมาก ซึ่งมีความสุขในชีวิตร้อยละ 30.0 และ 29.3 ตามลำดับ เมื่อทดสอบสมมติฐานเพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม (χ^2 -test) พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 แสดงว่าปัจจัยด้านครอบครัว (โดยสรุป) มีผล มีอิทธิพล มีความสัมพันธ์กับความสุขในชีวิตและมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ ($G=.28$) (ดูตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ร้อยละความสุข (โดยสรุป) จำแนกตามปัจจัยด้านครอบครัว

ความสุข	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย/น้อยที่สุด	รวม
ความสุข (โดยสรุป)					
มาก	42.1	29.3	30.0	0.0	31.7(132)
ปานกลาง	53.7	66.7	50.0	71.4	63.0(262)
น้อยและไม่มี	4.2	4.1	20.0	28.6	5.3(22)
รวม	100.0(95)	100.0(294)	100.0(20)	100.0(7)	100.0(416)
$\chi^2 = 52.721$ df = 9 p = .000 G = .28					

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านงาน (โดยสรุป) กับความสุข พบว่า ตำรวจชั้นประทวนที่มีปัจจัยด้านงาน (โดยสรุป) ในระดับมากที่สุดมีความสุขในชีวิตมากร้อยละ 50.0 มากกว่าตำรวจชั้นประทวนที่มีปัจจัยด้านงาน (โดยสรุป) ในระดับมาก ปานกลาง และน้อย/น้อยที่สุด ซึ่งมีความสุขในชีวิตร้อยละ 33.3, 20.0 และ 16.7 ตามลำดับ เมื่อทดสอบสมมติฐานเพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม (χ^2 -test) พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .005 แสดงว่าปัจจัยด้านงาน (โดยสรุป) มีผล มีอิทธิพล มีความสัมพันธ์กับความสุขในชีวิตและมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ ($G=.37$) (ดูตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ร้อยละความสุข (โดยสรุป) จำแนกตามปัจจัยด้านงาน

ความสุข	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย/น้อยที่สุด	รวม
ความสุข (โดยสรุป)					
มาก	50.0	33.3	20.0	16.7	31.7(132)
ปานกลาง	50.0	62.3	71.7	66.7	63.0(262)
น้อยและไม่มี	0.0	4.3	8.3	16.7	5.3(22)
รวม	100.0(32)	100.0(300)	100.0(60)	100.0(24)	100.0(416)
$\chi^2 = 23.385$ df = 9 p = .005 G = .37					

3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (โดยสรุป) กับความสุข พบว่า ตำรวจชั้นประทวนที่มีปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (โดยสรุป) ในระดับมากที่สุดมีความสุขในชีวิตมากร้อยละ 42.9 มากกว่าตำรวจชั้นประทวนที่มีปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (โดยสรุป) ในระดับมาก ปานกลาง และน้อย/น้อยที่สุด ซึ่งมีความสุขในชีวิตร้อยละ 40.3, 32.6 และ 23.7 ตามลำดับ เมื่อทดสอบสมมุติฐานเพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม (χ^2 -test) พบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (โดยสรุป) ไม่มีผล ไม่มีอิทธิพล ไม่มีความสัมพันธ์กับความสุขในชีวิตและมีความสัมพันธ์กันต่ำ (G=.23) (ดูตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ร้อยละความสุข (โดยสรุป) จำแนกตามปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ความสุข	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย/น้อยที่สุด	รวม
ความสุข (โดยสรุป)					
มาก	42.9	40.3	32.6	23.7	31.7(132)
ปานกลาง	57.1	56.3	60.9	70.4	63.0(262)
น้อยและไม่มี	0.0	3.4	6.5	5.9(152)	5.3(22)
รวม	100.0(7)	100.0(119)	100.0(138)	100.0(152)	100.0(416)
$\chi^2 = 13.674$ df = 9 p = .134 G = .23					

3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสุขภาพ (โดยสรุป) กับความสุข พบว่า ตำรวจชั้นประทวนที่มีปัจจัยด้านสุขภาพ (โดยสรุป) มากที่สุดมีความสุขในชีวิตมากร้อยละ 59.1 มากกว่าตำรวจชั้นประทวนที่มีปัจจัยด้านสุขภาพ (โดยสรุป) ในระดับมาก น้อย/น้อยที่สุด และระดับปานกลาง ซึ่งมีความสุขในชีวิตร้อยละ 33.3, 27.3 และ 23.4 ตามลำดับ เมื่อทดสอบสมมุติฐานเพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม (χ^2 -test) พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 แสดงว่าปัจจัยด้านสุขภาพ (โดยสรุป) มีผล มีอิทธิพล มีความสัมพันธ์กับความสุขในชีวิตและมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ (G=.28) (ดูตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ร้อยละความสุข (โดยสรุป) จำแนกตามปัจจัยด้านสุขภาพ

ความสุข	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย/น้อยที่สุด	รวม
ความสุข (โดยสรุป)					
มาก	59.1	33.3	23.4	27.3	31.7(132)
ปานกลาง	36.4	63.9	69.2	54.5	63.0(262)
น้อยและไม่มี	4.5	2.8	7.5	18.2	5.3(22)
รวม	100.0(22)	100.0(249)	100.0(107)	100.0(38)	100.0(416)
$\chi^2 = 42.377$ df = 12 p = .000 G = .28					

3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าของตัวเอง (โดยสรุป) กับความสุข พบว่า ตำรวจชั้นประทวนที่มีปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง (โดยสรุป) ในระดับปานกลางมีความสุขในชีวิตมากกว่าร้อยละ 50.0 มากกว่าตำรวจชั้นประทวนที่มีปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าตัวเอง (โดยสรุป) ในระดับมากที่สุด มาก และน้อย/น้อยที่สุด ซึ่งมีความสุขในชีวิตร้อยละ 37.5, 24.3 และ 22.2 ตามลำดับ เมื่อทดสอบสมมุติฐานเพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม (χ^2 -test) พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 แสดงว่าปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าของตัวเอง (โดยสรุป) มีผล มีอิทธิพล มีความสัมพันธ์กับความสุขในชีวิตและมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ (G=.48) (ดูตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ร้อยละความสุข (โดยสรุป) จำแนกตามการเห็นคุณค่าตัวเอง

ความสุข	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย/น้อยที่สุด	รวม
ความสุข (โดยสรุป)					
มาก	37.5	24.3	50.0	22.2	31.7(132)
ปานกลาง	58.8	70.2	40.0	44.4	63.0(262)
น้อยและไม่มี	3.7	5.5	10.	33.3	5.3(22)
รวม	100.0(216)	100.0(181)	100.0(10)	100.0(9)	100.0(416)
$\chi^2 = 21.702$ df = 3 p = .000 G = .48					

3.6 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านศาสนา (โดยสรุป) กับความสุข พบว่า ตำรวจชั้นประทวนที่มีปัจจัยด้านศาสนา (โดยสรุป) ในระดับมากที่สุดมีความสุขในชีวิตมากกว่าร้อยละ 48.2 มากกว่าตำรวจชั้นประทวนที่มีปัจจัยด้านศาสนา (โดยสรุป) ในระดับมาก น้อย/น้อยที่สุด และปานกลาง ซึ่งมีความสุขในชีวิตร้อยละ 28.1, 25.0 และ 16.7 ตามลำดับ เมื่อทดสอบสมมุติฐานเพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม (χ^2 -test) พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 แสดงว่าปัจจัยด้านศาสนา

(โดยสรุป) มีผล มีอิทธิพล มีความสัมพันธ์กับความสุขในชีวิตและมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ ($G=.48$) (ดูตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 ร้อยละความสุข (โดยสรุป) จำแนกตามปัจจัยด้านศาสนา

ความสุข	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย/น้อยที่สุด	รวม
ความสุข (โดยสรุป)					
มาก	48.2	28.1	16.7	25.0	31.7(132)
ปานกลาง	44.6	67.8	66.7	50.0	63.0(262)
น้อยและไม่มี	7.2	4.1	6.7	25.0	5.3(22)
รวม	100.0(83)	100.0(317)	100.0(12)	100.0(4)	100.0(416)
$\chi^2 = 21.702$ $df = 3$ $p = .000$ $G = .48$					

4. ปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์หรือมีผลต่อความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1 มากที่สุด และรองลงมา พบว่า เมื่อวัดด้วยค่าของสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุ (β) ปัจจัยที่อธิบายความสุขข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในตำรวจภูธรภาค 1 ได้ดีที่สุดและมีผลทางบวกเรียงตามลำดับความสำคัญคือ ศาสนา สุขภาพ ครอบครัว เศรษฐกิจ การงาน การเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุ (Beta) คือ .152, .134, .120, .118, .097 และ .068 ตามลำดับ โดยตัวแปรอิสระทั้งหมดอธิบายความสุขประมาณร้อยละ 35.0 (r^2) (ดูตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 ปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์หรือมีผลต่อความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1 มากที่สุด และรองลงมา

ปัจจัย	(b)	Beta	t	p
ด้านครอบครัว	.119	.120	2.429	.016
ด้านงาน	.084	.097	1.898	.058
ด้านเศรษฐกิจ	.078	.118	2.489	.013
ด้านสุขภาพ	.100	.134	2.800	.005
ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง	.059	.068	1.376	.170
ด้านศาสนา	.174	.152	3.235	.001

$r^2 = .346$

จะเห็นได้ว่า ผลที่ได้ในข้อนี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานในข้อ 3 ที่ว่า ปัจจัยด้านศาสนาและด้านครอบครัวน่าจะมีความสัมพันธ์กับความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1 มากที่สุด เพราะว่ามีเพียงปัจจัยด้านศาสนาอย่างเดียวเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์หรือมีผลต่อความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1 มากที่สุด ส่วนในสมมติฐานข้อ 4 ที่ว่า ปัจจัยด้านสุขภาพ ด้านการเห็นคุณค่าในตัวเอง ด้านเศรษฐกิจ และด้านงาน น่าจะมีความสัมพันธ์กับความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1 รองลงมาตามลำดับ ก็ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เพราะว่ามีปัจจัยด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ ด้านงาน และการเห็นคุณค่าในตนเอง มีผลต่อความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1 รองลงมาตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง ความสุขของตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1 ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะ 2 ประการ คือ ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

เนื่องจากปัจจัยด้านศาสนามีความต่อความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธรภาค 1 มากที่สุด ดังนั้น ตำรวจภูธรภาคแต่ละภาคควรจัดให้มีการอบรมด้านคุณธรรมศีลธรรมเพิ่มเติม เพราะอาชีพตำรวจคลุกคลีอยู่ระหว่างคนดีกับคนไม่ดี และเพื่อเป็นการทำความเข้าใจในหลักศาสนาให้ดีขึ้น จึงควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านศาสนา เช่น การจัดทำบุญใส่บาตรทุกวันพระและการสดับฟังธรรมเทศนาเนื่องในโอกาสสำคัญ ๆ โดยอาจจะอาราธนาพระคุณเจ้าที่มีความรู้ความสามารถมาบรรยายธรรมะให้ฟัง เป็นต้น อย่างต่อเนื่องเป็นประจำ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องความสุขกับข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในตำรวจภูธรภาคอื่น ๆ

2.2 ควรนำปัจจัยที่ผู้วิจัยศึกษาไปใช้กับตำรวจภูธรภาคอื่น ๆ หรือศึกษาวิจัย เรื่องความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนกับความสุขของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร เพื่อจะได้ทราบว่าปัจจัยเหล่านั้นมีผลต่อความสุขแตกต่างกันหรือไม่ เพียงไร

เอกสารอ้างอิง

- บุญทัน ดอกไธสง. (2523). **พื้นฐานแนวความคิดและปรัชญาการเมือง**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. (2541). **นิเวศเศรษฐศาสตร์และนิเวศวิทยาการเมือง**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก. (2543). **พุทธธรรม**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2551). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม** (พิมพ์ครั้งที่ 16). กรุงเทพฯ: เอส.อาร์.พรินติ้ง แมส โปรดักส์ จำกัด.

- มัญญ มุกข์ประดิษฐ์. (2545). **มัชฌิมาปฏิปทา ในพระไตรปิฎกกับทางสายกลางในแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ**. ดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2550). **Post Knowledge Based Society โลกพลิกโฉม: ความมั่งคั่งในนิยามใหม่**. กรุงเทพฯ: สยาม เอ็ม เอนด์ บี.
- Davis, J. A., & Smith, T.W. (2002). **General Social Surveys, 1972–2002**. Connecticut, Storrs: The Roper Center for Public Opinion Research.
- Donnelly, S. (2002). **How Bhutan can Measure and Develop GNH**. Bhutan: The Center for Bhutan Studies.